

DECAPOLIS ETT

Háttérinformáció a költségvetés tervezéséhez

2025. március 18.

H-1406 Budapest, Pf. 7.

cesci@cesci-net.eu

www.cesci-net.eu

A kiadási oldal tényezői

Az európai területi társulások önálló jogi személyiséggel rendelkező szervezetek, amelyek saját maguk fogadják el költségvetésüket, a gazdálkodásukra vonatkozó szabályok pedig Magyarországon nagyon hasonlóak a nonprofit kft.-kéhez. Tagdíjat szedhetnek a tagoktól, évente beszámolót kell készíteniük, esetleges felszámolásuk a gazdasági társaságokra vonatkozó szabályok szerint történik. Magyarországon közhasznú besorolást is elnyerhetnek.

A magyarországi részvétellel aktívan működő társulások költségvetésével kapcsolatos tanulságokat a CESCO munkatársai egy 2022-es [online tanulmányban](#) foglalták össze, amely angol nyelven elérhető az ETT-monitoron. Az egyes ETT-k költségvetésének alakulása számos tényezőtől függ, de az alapítást követő első három-négy évben igen szerény keretből szoktak gazdálkodni. Fontos tudni, hogy a Külgazdasági és Külügyminisztérium működési célú támogatást nyújt a magyar taggal működő ETT-knek, amelynek éves kerete 200-250 millió forint (5-600 ezer euró) között mozog. A támogatásra pályázni kell, a pályázatok elbírálásánál pedig figyelembe veszik az adott társulás előző évi tevékenységi intenzitását. Ez azt jelenti, hogy nem mindenki nyer támogatást, és akik nyernek, nem egyforma összeget. A potenciális pályázók száma jelenleg 14, két magyar-szlovák ETT alapítása a jelenlegivel párhuzamosan zajlik.

Az ETT költségvetésének mértékét az alábbi tényezők határozzák meg.

A tervezett team mérete és státusza – Az uniós rendelet és a vonatkozó magyar törvény értelmében igazgatót kell kinevezni az ETT képviselőjének, aki a hivatalos eljárások során a társulást képviseli, mindkét országban. Az igazgató bérét úgy kell meghatározni, hogy az versenyképes legyen a versenyszférával az adott régióban, hiszen itt három nyelven (magyar, román, angol) kell kommunikálni és szervezni a társulás tevékenységét és mindennapjait. A magyar ETT-k igyekeznek olyan igazgatót megbízni a menedzsment feladatokkal, aki mindhárom nyelven beszél. Ugyanakkor ez nem minden határtérségben biztosítható, így arra is látunk példát, hogy egy igazgató mellett alkalmaznak egy igazgatóhelyettest is, aki a határ túloldalán látja el az adminisztratív feladatokat, az érintett ország hivatalos nyelvén. A jelen esetben romániai társigazgató kinevezése várható. Hasznos, ha az igazgató és a társigazgató is jártas az adott ország közzogi intézményeit érintő jogi és gazdálkodási kérdésekben, és emellett ismeri az uniós szakpolitikákat, valamint rendelkezik pályázatkészítési és -menedzselési tapasztalattal is. A tevékenységek intenzitásától függően lehet szükség további adminisztratív és menedzser munkatársakra. A látható tevékenységet felmutató, aktív ETT-k munkatársainak a száma 1 és 19 fő között váltakozott az elmúlt 15 évben, nagy fluktuációt mutatva, a folyamatban lévő projektek időtartamához igazodva. Átlagosan 1,3 alkalmazottat foglalkoztattak az alapítás évében, 2021-ben pedig 5,2-t.

Az alapítók dönthetnek úgy, hogy legalább az igazgatóhelyettest (társigazgatót) és egy adminisztratív munkatársat valamelyik önkormányzat saját erőforrásai terhére biztosítja az indulás éveiben, és ezzel megtakarítást lehet elérni.

Rezsiköltségek – Az ETT működtetéséhez szükség lesz legalább egy irodára (ritka, hogy egy ETT irodát tart fenn a határ mindkét oldalán, ezek finanszírozása mindig kihívás, és a legtöbb esetben hamarosan fel is adják a határon túli irodát). Az iroda hagyományos rezsiköltségeit a közüzemi szolgáltatások, maga a bérleti díj, valamint az irodaszerek jelentik. Az induláskor számos irodai

eszközt és szoftvert is be kell szerezni. Az ETT-nek le kell szerződnie egy könyvelő irodával és könyvvizsgálót is kell foglalkoztatnia.

Ez a tétel szintén csökkenthető a kezdeti időszakban, ha valamelyik önkormányzat saját épületében saját költségei terhére biztosítja az iroda elindítását. Ugyanakkor a telefon- és internet-előfizetést akkor tudja elszámolni az ETT, ha a társulás nevére szól a számla.

Reprezentációs költségek – Az ETT évente egy közgyűlést köteles tartani. Erre általában a beszámolóképzítés időszakának végén, májusban szokott sor kerülni. Az ehhez kapcsolódó költségek magukban foglalják a terembérletet, a tolmácsolást és a tolmácsberendezések kölcsönzését, valamint a cateringszolgáltatást. Ezeket szintén felvállalhatja egy-egy önkormányzat. 10 év alatt minden önkormányzatra sor kerül egyszer, így megoszthatóak a terhek. Amennyiben egyéb rendezvényeket is tervez a társulás, azoknak a költségei tovább növelik a kiadási oldalt.

A szakmai tevékenységek intenzitása – Az éves költségvetés nagysága jelentősen függ az érintett ETT aktivitási szintjétől. Egy év során 2-3 ETT-műhelyt szervez a KKM, de rengeteg szakmai rendezvényre kerül sor Magyarországon, Romániában, Brüsszelben és szerte Európában. Amennyiben az ETT szeretné magát népszerűsíteni, láthatóvá tenni a két ország, valamint az Európai Unió szintjén, akkor ezeken célszerű megjelenni, előadásokat vállalni, ami főként az utazási és szállásköltségek soron fog kiadásokat generálni. Ezeknek mértéke az utazások és az utazók számától is függ. Esetenként a szervezők részben vagy egészben megtérítik a részvétel költségeit, de ez nem általános.

Az alapítók nyilván rendelkeznek elképzelésekkel arra vonatkozóan, hogy melyek azok a területek, ahol a jövőben együtt szeretnének működni. Ugyanakkor a közös stratégiai és projekttervezés igényelheti külső szakértők bevonását is. Minél több közös projekt van, annál több alkalommal. Az együttműködés számára a legadekvátabb finanszírozási forrás a román-magyar Interreg-program, amelynek azonban (ha egyáltalán megmarad¹) 2029 előtt nem várható kiírása². Hasonlóképp futnak ki a Duna transznacionális program felhívásai is, az Interreg Europe már le is zárta az utolsó felhívást. A következő években tehát ebből a szempontból forrásszegény időszaknak néz elébe a társulás, amelynek egyéb alapoktól kell megpróbálnia projekt támogatást szerezni. Ezek az alapok (főként közvetlen brüsszeli források) rendkívül bonyolultak, általában nagyon kicsi nyeresi eséllyel, a kapcsolódó tanácsadói díjak pedig magasak, egyes programoknál akár a 40 000 eurót is elérhetik.

Lehet, hogy ezt az apályos időszakot célszerű kihasználni a tervezésre, így készülve elő a 2028-ban induló uniós költségvetési ciklus forrásaira. Emellett kisebb hazai és nemzetközi alapokhoz lehet pályázni. Ilyen forrástérképeket a CESC is szokott készíteni az ETT-k számára, illetve az ETT-műhelyekre minden alkalommal hívunk szakértőket, akik egy-egy programról tudnak tájékoztatást adni.

Megjelenés – Az ETT alapítási folyamata során számos cikk megjelent a kezdeményezésről, ami jelzi, hogy az alapítók tisztában vannak a láthatóság fontosságával. A bejegyzést követően kell

¹ A többéves költségvetési keret (MFF) vitája során megerősödött az a vélemény, hogy az Interreg-programokat közösségi szinten megszüntetik. A kérdésről idén júniusban született végső döntés.

² Sajnálatos tény, hogy az eurorégiókat és az ETT-eket a román Irányító Hatóság a kezdetektől fogva nem tekinti költségvetési szempontból megbízható partnernek, ezért nem javasolják, hogy a megbízhatónak tartott önkormányzatok a társuláson keresztül pályázzanak. Ez még olyan nagy múltú és nagy költségvetésű szervezetekre is igaz, mint az 1997-ben alapított DKMT Eurorégió.

készíttetni egy logót, létre kell majd hozni egy háromnyelvű honlapot, meg kell terveztetni a hivatalos megjelenést segítő design-elemeket (a fejléces papírtól a roll-upig), valamint el kell indítani a társulás közösségi médiás felületeit, ahol célszerű rendszeresen közölni híreket, beszámolókat. Az ETT-k többsége nyomtatott formában is megjelenteti a céljait, projektjeit, beszámol az elvégzett munkáról. Egyes ETT-k ajándéktárgyakat is gyártatnak, főként az egyes projektekhez kapcsolódóan.

A magyar ETT-k bevételeinek alakulása

A látható tevékenységet folytató magyarországi társulások bevételei főként négy forrásból származnak:

- uniós vagy nemzetközi pályázatokból (69%)
- nemzeti, regionális vagy helyi támogatásokból (13,5%)
- tagi hozzájárulásból (10%)
- üzleti jellegű tevékenységből (6%).

Az egyes ETT-k esetében ezek az arányok természetesen jelentősen eltérnek. A győri székhelyű Arrabona ETT például erős szolgáltatási portfólióval működik, indulásakor felvállalta a tagönkormányzatok hazai pályázatainak előkészítését, menedzselését is, ebből takarított meg annyi saját forrást, hogy el tudott indulni uniós pályázatokon önállóan vagy a tagokkal konzorciumban. Alapítását követően 2021-ig közel 30 millió euró értékű fejlesztést valósított meg, amelynek 94%-a jórészt ebből a „regionális fejlesztési ügynökség” típusú szolgáltatáscsomagból származott. A román jóváhagyó hatóság ugyanakkor ellenzi, hogy egy ETT bármilyen üzleti tevékenységet folytasson, még akkor is, ha az így keletkezett bevételt később visszafordítják közcélú projektekre. A magyar hatóság ebben a tekintetben jóval megengedőbb.

Az ETT-k döntő része korábban alapvetően a határon átnyúló Interreg-pályázatoktól élt: 2021-ig ez a forrás jelentette a projektek fő finanszírozási hátterét. Az utóbbi években egyre több ETT vállalkozott Interreg transznacionális és regionális pályázatokra (vannak köztük, amelyek ilyenek lead partneri szerepét is vitték már), újabban pedig a közvetlen brüsszeli kiírások támogatottjai között is kezdenek megjelenni. Egy-két ETT sikeres volt hazai elosztású uniós pályázatokon is.

Az átlagos éves bevétel a 2010-es 24 000 euróról (ami egy induló ETT éves működési költségvetésének felelt meg akkoriban) 2021-re 1,1 millió euróra emelkedett, de ebben fontos szerepet játszottak a folyamatban lévő projektek is. A 14 aktív ETT az eltérő években történt alapításától kezdve 2021-ig összesen 75 millió euró értékű projektet valósított meg, ugyanakkor a jelenlegi költségvetési ciklus során ez várhatóan a többszörösére fog nőni, mivel a kezdeti építkezési fázison ezek a társulások már túljutottak. Főként a magyar-szlovák határ mentén várható jelentős növekedés, mivel ott az ETT-k az akár 8 párhuzamosan futó projektet is egyesítő területi akciótervek kiírásán kiemelt kedvezményezettek, és egy magyar-szlovák és egy szlovák-magyar ETT menedzseli a magyar-szlovák Interreg-program 13,5 millió eurós kisprojekt-alapját is.

Össességében elmondható, hogy az első 3-4 év mérsékelt, 100 ezer euró alatti (de inkább 50 ezer euró körüli) éves költségvetéssel tervezhető. Ezt követően pedig a projektek költségvetésétől függő hullámváz figyelhető meg a költségvetésben.

Előzetes becslések

Az alábbiakban összefoglaljuk az induló ETT várható költségeit. A személyi kiadásokat az idej járulékok, a szolgáltatásokat tapasztalatok és az ETT képviselőinek korábbi visszajelzései alapján becsültük. 2026-ban ezek a tételek módosulni fognak az infláció mértékével, valamint a változó járulékrátákkal. Ahogy fentebb említettük, egyes tételek megtakaríthatóak a kezdeti időszakban a tagok saját erőforrásainak bevonásával.

Költségtétel	Magyarázat	Egységköltség	Éves kiadás
Igazgató	Magyarországon biztosított, br. 348 800 Ft-os havi fizetés (diplomás minimálbér) esetén	394 144 Ft	4 729 728 Ft
Társigazgató	Magyarországon biztosított, br. 348 800 Ft-os havi fizetés (diplomás minimálbér) esetén	394 144 Ft	4 729 728 Ft
Félállású adminisztratív munkatárs	Magyarországon biztosított, br. 145 400 Ft fizetéssel (minimálbér)	164 302 Ft	1 971 624 Ft
Iroda bérleti díja	Amennyiben nem valamelyik önkormányzat biztosítja	200 000 Ft	2 400 000 Ft
Eszközbeszerzés	Irodai eszközök, bútorok, telefon, szoftverek stb.	1 400 000 Ft	1 400 000 Ft
Rezsiköltségek	Villany, víz, fűtés, könyvelés stb.	250 000 Ft	3 000 000 Ft
Reprezentációs költségek	Éves közgyűlés költségei	700 000 Ft	700 000 Ft
Utazás és szállás		30 000 Ft	360 000 Ft
Megjelenés, láthatóság	honlapfejlesztés, tárhelybérlet, kiadvány három nyelven, színes, 20 oldalas, 500 példányban	1 500 000 Ft	1 500 000 Ft
ÖSSZESEN			20 791 080 Ft (51 978 EUR)
MEGTAKARÍTÁSOK ESETÉN			12 019 456 (30 051 EUR)